

Kuratorium Oświaty
w Szczecinie

**Konkurs Chemiczny
dla uczniów szkół podstawowych województwa zachodniopomorskiego
w roku szkolnym 2020/2021**

Etap wojewódzki

Klucz odpowiedzi i schemat punktowania

Część I. Test jednokrotnego wyboru z jedną poprawną odpowiedzią

Numer zadania	A	B	C	D	Liczba punktów
1			X		1
2		X			1
3				X	1
4	X				1
5	X				1
6		X			1
7			X		1
8				X	1
9	X				1
10			X		1
11				X	1
12		X			1
13				X	1
14				X	1
15		X			1
16				X	1
17			X		1
18			X		1
19		X			1
20			X		1
21	X				1
22		X			1
23				X	1
24	X				1
25		X			1
Suma punktów za zadania zamknięte					25

Część II. Zadania otwarte

Nr zadania	Odpowiedzi	Schemat punktowania	Liczba punktów												
26	<p>a) za zapisanie dwóch równań reakcji chemicznej – 2 x 1 pkt</p> <p>1. $4\text{KClO}_3 \xrightarrow{\text{temperatura}} 3\text{KClO}_4 + \text{KCl}$</p> <p>2. $2\text{KClO}_3 \xrightarrow{\text{temperatura}} 2\text{KCl} + 3\text{O}_2\uparrow$</p> <p>b) za obliczenie liczby gramów chloranu(V) potasu:</p> <p>- za poprawną metodę obliczeń (1 pkt), za obliczenia (1 pkt), za wynik z poprawną jednostką i odpowiednią dokładnością (1 pkt)</p> <p><u>Przykład rozwiązania zadania:</u></p> <p>obliczenia wynikające ze stechiometrii równań reakcji:</p> <p>$4 \cdot 122,5 \text{ g KClO}_3 \text{ --- } 3 \cdot 138,5 \text{ g KClO}_4$</p> <p>$x(\text{g}) \text{ KClO}_3 \text{ --- } 1,5 \text{ g KClO}_4 \qquad x=1,77 \text{ g}$</p> <p>$2 \cdot 122,5 \text{ g KClO}_3 \text{ --- } 3 \cdot 22,4 \text{ dm}^3 \text{ O}_2$</p> <p>$y(\text{g}) \text{ KClO}_3 \text{ --- } 2,24 \text{ dm}^3 \text{ O}_2 \qquad y=8,17 \text{ g}$</p> <p>$x+y= 1,77 \text{ g} + 8,17 \text{ g} = 9,94 \text{ g}$</p> <p>Odpowiedź: Masa substratu wynosi 9,94 g.</p>	<p>2x1</p> <p>3</p>	5												
27	<p>za narysowanie wzorów półstrukturalnych trzech izomerów oraz podanie ich nazw</p> <table><tr><td></td><td>Wzór półstrukturalny (grupowy) izomeru</td><td>Nazwa izomeru</td></tr><tr><td>1.</td><td>$\text{HC}_3\text{--CH}_2\text{--CH}_2\text{--CH}_2\text{--CH}_3$</td><td>pentan (n-pentan)</td></tr><tr><td>2.</td><td>$\begin{array}{c} \text{HC}_3\text{--CH--CH}_2\text{--CH}_3 \\ \\ \text{CH}_3 \end{array}$</td><td>2-metylobutan (metylobutan)</td></tr><tr><td>3.</td><td>$\begin{array}{c} \text{CH}_3 \\ \\ \text{HC}_3\text{--C--CH}_3 \end{array}$</td><td>2,2-dimetylopropan (dimetylopropan)</td></tr></table>		Wzór półstrukturalny (grupowy) izomeru	Nazwa izomeru	1.	$\text{HC}_3\text{--CH}_2\text{--CH}_2\text{--CH}_2\text{--CH}_3$	pentan (n-pentan)	2.	$\begin{array}{c} \text{HC}_3\text{--CH--CH}_2\text{--CH}_3 \\ \\ \text{CH}_3 \end{array}$	2-metylobutan (metylobutan)	3.	$\begin{array}{c} \text{CH}_3 \\ \\ \text{HC}_3\text{--C--CH}_3 \end{array}$	2,2-dimetylopropan (dimetylopropan)	<p>3x1</p> <p>(po 1 pkt za narysowanie wzoru oraz podanie nazwy, każdemu węglowodorowi musi być przypisana odpowiednia prawidłowa nazwa)</p>	3
	Wzór półstrukturalny (grupowy) izomeru	Nazwa izomeru													
1.	$\text{HC}_3\text{--CH}_2\text{--CH}_2\text{--CH}_2\text{--CH}_3$	pentan (n-pentan)													
2.	$\begin{array}{c} \text{HC}_3\text{--CH--CH}_2\text{--CH}_3 \\ \\ \text{CH}_3 \end{array}$	2-metylobutan (metylobutan)													
3.	$\begin{array}{c} \text{CH}_3 \\ \\ \text{HC}_3\text{--C--CH}_3 \end{array}$	2,2-dimetylopropan (dimetylopropan)													

			CH ₃				
28	za zapisanie równań reakcji– po 1 pkt 1. Ca + H₂SO₄ → CaSO₄ + H₂↑ lub inny metal 2. grupy 2. Mg + H₂O → MgO + H₂↑ 3. 2K + 2H₂O → 2KOH + H₂↑ lub inny metal 1. grupy 4. CH₄ + 2H₂O → CO₂ + 4H₂↑					4x1	4
29	za zapisanie równań reakcji– po 1 pkt 1. 3MgO + 2H₃PO₄ → Mg₃(PO₄)₂↓ + 3H₂O lub 3Cu(OH)₂ + 2H₃PO₄ → Cu₃(PO₄)₂↓ + 6H₂O 2. MgCO₃ + 2HCl → MgCl₂ + CO₂↑ + H₂O 3. Fe + S → FeS					3x1	3
30	a) za zapisanie wzoru jonu i określenie pH roztworu – 1 pkt wzór jonu: OH⁻ pH roztworu większe od 7 b) za zapisanie równania reakcji 2NH₄Cl + Ca(OH)₂ $\xrightarrow{\text{temperatura}}$ CaCl₂ + 2NH₃↑ + 2H₂O c) za obliczenie liczby gramów salmiaku - za poprawną metodę obliczeń (1 pkt), za obliczenia i wynik z poprawną jednostką i odpowiednią dokładnością (1 pkt) <u>Przykład rozwiązania zadania:</u> m H₂O = d·V = 1g/cm³·1000 cm³ = 1000 g obliczenie liczby gramów amoniaku rozpuszczonego w 1 dm ³ wody w temperaturze 20°C: 52,2g NH₃ ---- 100 g H₂O x(g) NH₃ ---- 1000 g H₂O x=522 g NH₃					2 	

	<p>obliczenia na podstawie stechiometrii równania reakcji:</p> <p>17g NH₃ ---- 53,5 g NH₄Cl</p> <p>522g NH₃ ---- y (g) NH₄Cl y= 1642,8g NH₄Cl</p> <p>Odpowiedź: Liczba gramów salmiaku to 1642,8 g.</p>																						
31	<p>za zapisanie równań <u>czterech</u> równań reakcji, spośród (4 x 1 pkt)</p> <p>1. 2CO + O₂ → 2CO₂↑</p> <p>2. C₆H₁₂O₆ + 6O₂ → 6CO₂↑ + 6H₂O lub CH₃COOH + 2O₂ → 2CO₂↑ + 2H₂O</p> <p>3. 2CH₃COOH + CaCO₃ → (CH₃COO)₂Ca + CO₂↑ + H₂O</p> <p>4. CaCO₃ $\xrightarrow{\text{temperatura}}$ CaO + CO₂↑</p> <p>5. C₆H₁₂O₆ → (drożdże) 2C₂H₅OH + 2CO₂↑</p>	4x1	4																				
32	<p>- za zapisanie nazw związków oraz za dopasowanie właściwości fizykochemicznych do substancji</p> <table><tr><td>Lp.</td><td>wzór substancji</td><td>nazwa substancji</td><td>właściwości</td></tr><tr><td>I.</td><td>C₂H₅OH</td><td>etanol (alkohol etylowy)</td><td>2,4,6</td></tr><tr><td>II.</td><td>CH₄</td><td>metan</td><td>1,5,7</td></tr><tr><td>III.</td><td>H₂NCH₂COOH</td><td>kwask aminoetanowy (kwask aminooctowy, glicyna)</td><td>3,4,7</td></tr><tr><td>IV.</td><td>CH₃COOH</td><td>kwask etanowy (octowy)</td><td>2,4,6,8</td></tr></table>	Lp.	wzór substancji	nazwa substancji	właściwości	I.	C ₂ H ₅ OH	etanol (alkohol etylowy)	2,4,6	II.	CH ₄	metan	1,5,7	III.	H ₂ NCH ₂ COOH	kwask aminoetanowy (kwask aminooctowy, glicyna)	3,4,7	IV.	CH ₃ COOH	kwask etanowy (octowy)	2,4,6,8	<p>za 8 poprawnych uzupełnień– 5pkt, za 7, 6 poprawnych uzupełnień– 4pkt, za 5 poprawnych uzupełnień– 3pkt, za 4 poprawnych uzupełnień– 2pkt, za 3 poprawne uzupełnienia– 1pkt, za 2,1,0 poprawne uzupełnienia– 0pkt</p>	5
Lp.	wzór substancji	nazwa substancji	właściwości																				
I.	C ₂ H ₅ OH	etanol (alkohol etylowy)	2,4,6																				
II.	CH ₄	metan	1,5,7																				
III.	H ₂ NCH ₂ COOH	kwask aminoetanowy (kwask aminooctowy, glicyna)	3,4,7																				
IV.	CH ₃ COOH	kwask etanowy (octowy)	2,4,6,8																				
33	<p>- za zapisanie równań reakcji – 4 x 1 pkt</p> <table><tr><td>Równanie reakcji</td></tr></table>	Równanie reakcji	4x1	4																			
Równanie reakcji																							

	<div>1. $\text{HC}\equiv\text{CH} + 2\text{Br}_2 \rightarrow \text{HC}(\text{Br}_2)-\text{CH}(\text{Br}_2)$</div> <div>2. $2\text{CH}_3\text{OH} + 3\text{O}_2 \rightarrow 2\text{CO}_2\uparrow + 4\text{H}_2\text{O}$</div> <div>3. $n \text{H}_2\text{C}=\underset{\text{Cl}}{\text{CH}} \xrightarrow{T, p, \text{katalizatory}} \text{---}\underset{\text{Cl}}{\text{H}_2\text{C}-\text{CH}}\text{---}_n$</div> <div>4. $\text{CH}_4 + \text{Cl}_2 \xrightarrow{\text{SW.}} \text{CH}_3\text{Cl} + \text{HCl}$</div>		
34	- za zapisanie wzoru sumarycznego soli $\text{Fe}_2(\text{C}_2\text{O}_4)_3$ lub $(\text{C}_2\text{O}_4)_3\text{Fe}_2$	1	1
35	- za wybranie i podkreślenie poprawnych wyrażeń umieszczonych w nawiasach Ropa naftowa ma postać gęstej cieczy o barwie ciemnobrunatnej, ostrym zapachu i gęstości (<u>mniejszej</u> , <u>większej</u>) od gęstości wody. Pali się żółtym kopącym płomieniem. Ropę naftową przerabia się w procesie (<u>krystalizacji</u> , <u>dekantacji</u> , <u>destylacji</u>), gdzie wykorzystuje się różnice w (<u>rozpuszczalności</u> , <u>temperaturze wrzenia</u>) składników. Produktami przeróbki ropy naftowej są gazy rafineryjne, benzyny, nafty, (<u>smoła pogazowa</u> , <u>oleje napędowe</u>) oraz mazut. Benzynę wykorzystuje się, między innymi, jako paliwo do silników z zapłonem iskrowym oraz (<u>do produkcji asfaltu</u> , <u>jako rozpuszczalnik</u>).	2 (za 5 poprawnych podkreśleń–2pkt, za 4 poprawne podkreślenia–1pkt, za 3,2,1,0 poprawne podkreślenia–0pkt)	2
Suma punktów za zadania otwarte			35
Łączna liczba punktów za test			60